

Ehdotus tupakkalakiin: Nikotiinituotteiden vähittäismyynti vuoden 2000 jälkeen syntyneille kiellettävä

Savuton Suomi 2030 -verkoston tieteellinen neuvottelukunta ehdottaa tupakkalakiin lisäystä, jolla Suomessa kielletäisiin nikotiinia sisältävien kuluttajatuotteiden myynti kokonaan vuonna 2000 ja sen jälkeen syntyneille. Muutos tulisi voimaan vuoden 2018 alusta alkaen.

Suomen tupakkalain tavoite on tehdä Suomesta tupakaton. Tämä pyritään saavuttamaan viimeistään vuonna 2030. Se edellyttää uusien sukupolvien suojaamista, jotta heille ei synny tupakkatuotteiden käyttöä ylläpitävää nikotiiniriippuvuutta.

Tupakoinnin aloittaminen tapahtuu useimmiten jo lapsena ja fyysinen riippuvuus kehittyy monelle nuorelle nopeasti. Kahdeksan kymmenestä tupakoivasta aikuisesta on aloittanut tupakoinnin teini-iässä. Suojaamalla lapset nikotiini- ja tupakkariippuvuudelta syntyy vähitellen sukupolvia, jotka säästyvät tupakkasairauksilta ja ennenaikaiselta kuolemalta. Kyse on yhteiskunnallisesta rokotuksesta.

Nuorten terveystapatutkimuksen (2015) mukaan tupakkatuotteita on kokeillut 12-vuotiaista neljä prosenttia. 16-vuotiaista pojista savukkeita on polttanut joka kymmenes ja nuuskannut päivittäin tai satunnaisesti 12 prosenttia. Sähkösavuke on uusi nikotiinituote, jota markkinoidaan myös lapsille. Sitä on kokeillut tai käyttänyt 40 prosenttia 16-vuotiaista pojista ja sen tuntee 80 prosenttia nuorista.

Tupakan myyntikieltoja vuoden 2000 jälkeen syntyneille suunnitellaan muuallakin. Singaporessa ja Australian Tasmaniassa on tehty vastaava lakiehdotus. Ison-Britannian lääkärijärjestö *British Medical Association* teki samanlaisen ehdotuksen vuonna 2014.

Tupakkateollisuus väittää kieltoa syrjiväksi ja mielivaltaiseksi. Onko kuitenkaan epäoikeudenmukaista rajoittaa tulevien sukupolvien mahdollisuutta saada käsiinsä voimakasta riippuvuutta aiheuttavaa ainetta ja tehdä samoja virheitä kuin aikaisemmat sukupolvet? Tupakka on aivan erityinen ja ainutlaatuinen tuote: sen tarkoituksenmukainen käyttö tappaa yli puolet käyttäjistä. Poikkeukselliset toimenpiteet ovat siten perusteltuja.

Tupakka oli 1900-luvun ilmiö – nyt meillä on mahdollisuus tehdä 2000-luvusta nikotiinivapaa ja tupakaton.

Lisätiedot:

Savuton Suomi 2030 -verkoston tieteellinen neuvottelukunta,
Puheenjohtaja Jaakko Kaprio, akatemiaprofessori Helsingin yliopisto ja tutkimusprofessori THL
p. 050 415 1282
jaakko.kaprio@helsinki.fi

Tellervo Korhonen, dosentti, yliopistonlehtori Helsingin yliopisto ja yliopistotutkija Itä-Suomen yliopisto
p. 050 415 1268
tellervo.korhonen@helsinki.fi